

20 разлога зашто је боље користити Ћирилицу

9. октобра 2017.

Матица српског језика: „**Писање ћирилицом подсвесно ограничава употребу страних речи (туђица).**“ Разлози за искључиво писање ћирилицом су многобројни. Основни су: естетски, лингвистички, пуристички, историјски, културни, верски, етички, духовни, национални, правни, политички, психолошки, педагошки, социолошки, војни, издавачки, рачунарски, економски, трговачки и туристички.

1. Естетски. Према општем уверењу, ћирилица је лепше, калиграфскије писмо. Замењивати је мање лепом латиницом знак је помањкања осећаја за лепо.

2. Лингвистички. Хрватска латиница има три диграма, или диграфа, или двословља (dž, lj, nj), као и четири слова са дијакритичким знацима (č, ć, š, ž). У ћирилици таквих слова нема. Ћирилица је, дакле, лепше и функционалније писмо.

3. Пуристички. Писање ћирилицом подсвесно ограничава употребу страних речи (туђица). Писање латиницом подсвесно поспешује употребу страних речи у српски језик. Брига за чистоту српског језика препоручује писање ћирилицом.

4. Историјски. Срби су, рачунајући и наше словенске претке, писали разним писмима: глагољицом, ћирилицом, арабицом и латиницом. Глагољица се давно повукла пред једноставнијом ћирилицом. Арабица је била писмо само говорника српског језика муслиманске вере. Латиница је била све до средине XX века углавном писмо говорника српског језика католичке вере. Од средине XX века, под утицајем југословенског комунизма, она се проширила и на Србе православце. Упркос овим променама и девијацијама, ћирилица је била и остала суштински једино писмо Срба православца.

5. Културни. Др Петар Милосављевић у књизи „Српска писма“ (2006) опширно пише о писму Лепенског вира и Винчанском писму и тиме уноси збрку. Мада је проучавање тих писама корисно и хвале вредно, њихово сврставање у „српска писма“ је хеуристички нетачно. То што се та писма налазе на територији данашње Републике Србије не говори о њиховој генеолошкој повезаности ни са Србима ни са Србијом. Та праисторијска писма припадају културној баштини целе Европе и света, а не само Србије. Још је горе то што аутор у „српска писма“ убраја и „влесовицу“, писмо „Велесове књиге“, иако је реч о доказаној кривотворевини.

Насупрот овим опскурним писмима, ћирилица (старословенска, српкословенска, рускословенска, славјаносербска, вуковска) била је и остала непреварљиви део културе српског народа.

6. Верски. Писмо католичких Словена је латиница. Њом се служе католички Словени: Пољаци, Чеси, Словаци, Словенци и Хрвати. Писмо православних Словена је ћирилица. Њом се служе, или би бар требало да се служе, православни Словени: Руси, Белоруси, Украјинци, Бугари, Македонци и Срби. Широка употреба латинице код Срба сведочи о нашем озбиљном национално-верском застрањењу.

7. Етички. Настанак ћирилице је везан за мисионарску делатност св. Солунске Браће, св. Кирила (нареченог Константина Филозофа) и његовог брата св. Методија. И данас је ћирилица искључиво писмо Православне цркве. Искључиво коришћење ћирилице повезује нас – макар и несвесно – са православном етиком.

8. Духовни. Ћирилица је свето писмо православних Словена. Старословенска азбука представља једну врсту вероисповедања („Аз буки вједи...“). Стога је свака употреба ћирилице у основи потврда веровања у духовни значај писања.

9. Национални. Срби, Хрвати и Бошњаци говоре исти језик, који историјска филологија назива српским. Али ова три народа разликују се у вери. Будући да је основна *differentia specifica* међу њима религија, то значи да ћирилица, као искључиво писмо православне традиције, треба да буде и искључиво писмо Срба.

10. Правни. Познавајући и признавајући културно-историјски и национално-државни значај ћирилице, Устав Републике Србије (Члан 10) напомиње да су у службеној употреби у Републици Србији „српски језик и ћирилично писмо“. Ова уставна одредба је обавезујућа за све.

И међународне институције признају да је ћирилица једино српско писмо. По класификацији UNESCO-а, Вукова ћирилица је српско, а латиница хрватско писмо.

11. Политички. Употреба ћирилице је мера нашег идентитета, интегритета и суверенитета. Широка распрострањеност латинице у Србији сведочи о слабости српске националне свести и српске државе.

12. Психолошки. Коришћење два писма ствара осећај несигурности и шизофрениности. Коришћење само ћирилице ствара осећај сигурности и целовитости.

13. Педагошки. Ђаци се у Србији уче двама писмима, што и њима и њиховим учитељима ствара много проблема. Учење два писма представља својеврсну педагошку ентропију – губитак времена и енергије. Двоазбучност штети младима, јер их чини несигурним писцима. Није реткост да млади бркају ћирилицу и латиницу. И није их због тога кривити. Крив је школски систем који им ствара ту несигурност. Често се могу видети графити, чак и они националистичке садржине, у којима су помешана писма. Све би се то отклонило када би се у школама прешло на искључиво коришћење ћирилице.

14. Социолошки. Коришћење два писма у једном националном корпусу доводи до непотребних гложења. У нормалној држави не би била потребна удружења попут „Ћирилице“, јер би се подразумевало да један народ има једно писмо. У условима једноазбучја не би били потребни чланци, књиге, телевизијске емисије и други облици културног ангажовања у прилог овог или оног писма. Други народи, који су питање писма решили на једини природан начин – на начин једноазбучја, могу своју снагу да употребе на друге културно-језичке делатности. Ми смо, нажалост, у ситуацији када се још бавимо са најелементарнијим питањем – питањем писма. Социјалну кохезију и културни напредак остварило би ћирилично једноазбучје.

15. Војни. Двоазбучје не доприноси идејном јединству ниједног сегмента друштва, па ни војног. Увођење ћириличног једноазбучја допринело би идејном јединству свих сегмената друштва, па и војног.

16. Издавачки. У стању двоазбучја издавачи стално морају да мисле којим писмом да издају књиге. Они то чине час на ћирилици, час на латиници, што не доприноси јасној издавачкој политици. Двоазбучје негативно делује и на писце који такође стално морају да се двоуме на ком писму да пишу. Увођење ћириличног једноазбучја уклонило би та непотребна колебања.

17. Рачунарски. Особе које се баве рачунарима сада су у ситуацији да се премишљају којим писмом да пишу. Иако је службено писмо ћирилица, у рачунарској пракси доминира латиница. Са увођењем ћириличног једноазбучја била би отклоњена непотребна двоумљења и у том сектору.

18. Економски. Исписивање текстова на два писма, како је данас чест случај, представља губљење времена и енергије.

Двоазбучност је неекономична и представља економску ентропију.

19. Трговачки. Вукова ћирилица представља својеврстан српски бренд – нешто што одликује само српски народ. Одражавајући српски идентитет, она има и велики трговачки значај.

20. Туристички. Коришћење ћирилице може странце привући у Србију. Љубав и оданост према ћирилици може бити најбоља туристичка реклама.

Идеја да ће латиница привући туристе потпуно је погрешна. Грци љубоморно чувају своје национално писмо алфавит и због тога немају оскудицу у туристима. То љубоморно чување сопствене културе, па и писма, управо је оно што странце и може привући у Србију.

Закључак

Набројано је двадесет разлога за ћирилицу.

Сви они указују на то да је искључиво коришћење ћирилице научно оправдано и друштвено корисно.

Аутор: Владислав Ђорђевић, професор историје, потпредседник Управног одбора Српског сабора удружења „Матица српског језика и ћирилице“, регистрованог у АПР-у 16. априла 2015.

ИЗВОР Националист, Расен